

Aan de gemeenteraad van de gemeente Woudenberg
Postbus 16
3930 EA Woudenberg

Zeist, 13 oktober 2023

Betreft: Zienswijze Stichting Milieuzorg Zeist e.o. inzake 'Ontwerp-Bestemmingsplan
Buitengebied Henschotermeer'

Gemeente Woudenberg
Zaak-ID:
16 OKT 2023
beh. ambtenaar
In afschrift aan:
hoort bij:

Geachte leden van de gemeenteraad,
In de media is bekend gemaakt dat het 'Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied Henschotermeer' voor de periode van 06 september t/m 17 oktober 2023 voor het indienen van zienswijzen ter inzage is gelegd. Gaarne maakt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. van de geboden gelegenheid gebruik een zienswijze op het betreffende 'Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied Henschotermeer' in te brengen. Eerst zal worden ingegaan op het planproces, waarna de inhoudelijke aspecten aan de orde worden gesteld. Afgesloten zal worden met een conclusie.

1. Planproces

Zoals ook in de Toelichting aangegeven was de exploitatie Henschotermeer tot 1 januari 2018 in handen van het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied. Daarna heeft de eigenaar van het gebied, te weten Landgoed Den Treek-Henschoten, in Mooi Meer BV een nieuwe exploitant gevonden.

Gelijktijdig met het beëindigen van de exploitatie van het Henschotermeer door het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied is tussen het Landgoed Den Treek-Henschoten, de provincie Utrecht en de gemeenten Woudenberg en Utrechtse Heuvelrug een: 'Samenwerkingsovereenkomst' afgesloten.

Teneinde aan de toekomst van het Henschotermeer een bepaalde richting te geven is dan reeds in 2015 het 'Ontwikkelkader Henschotermeer' vastgesteld, waarin o.a. de kaders en de ambities van het gebied nader zijn uitgewerkt.

Na de uitvoering van diverse maatregelen, zoals de (illegale) aanleg van een hek dat ook ten koste van ter plaatse aanwezige bomen, zij het dat het plaatsen van het hek kennelijk later alsnog is gelegaliseerd, zijn dan door Mooi Meer BV voor het gebied in de loop van de tijd diverse plannen gepresenteerd, zoals o.a. die in het kader van de: 'Gebiedsvisie Henschotermeer (Henschotermeer et al, 2021)' waarin dan de plannen voor zowel het Henschotermeer zelf als die van het YMCA op integrale wijze naar voren werden gebracht. Op die eerdere plannen zijn dan diverse reacties binnengekomen, overigens zowel die t.a.v. het Henschotermeer als m.b.t. het YMCA. Met name de plannen voor het Henschotermeer zijn dan op een aantal punten zijn aangepast (zie in deze dus ook het: 'Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied Henschotermeer', het: 'Participatieverslag). Tijdens de inloopbijeenkoms tot 20 oktober 2022 is het plan zoals dat thans zijn beslag heeft gekregen in het voorliggende: 'Ontwerp-Bestemmingsplan Buitengebied Henschotermeer' ook aan het publiek gepresenteerd.

Naast de plannen voor het Henschotermeer (sec) spelen dus ook die voor de YMCA. Daarbij is het de bedoeling dat zij verhuizen van een locatie in Leusden naar een terrein direct aangrenzend aan het Henschotermeer en dat voorheen in gebruik was door de

Nederlandse Caravan Club (NCC). T.b.v. de betreffende ontwikkeling is dan eerder al een: 'Ontwerp-Bestemmingsplan YMCA Kampeercentrum Woudenberg' ter inzage gelegd, waarop toen eveneens door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. een zienswijze is ingediend.

In procedurele zin blijft het dan toch de vraag waarom de plannen voor het YMCA en ook die m.b.t. het Henschotermeer (sec) uiteindelijk niet toch in één bestemmingsplan zijn opgenomen, zodat het dan ook goed mogelijk was de beide plannen integraal te kunnen beoordelen, o.a. m.b.t. de effecten op aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie, als die m.b.t. mobiliteit.

2. Inhoudelijke aspecten

Hierbij zal eerst een algemene reactie worden gegeven, waarna op een aantal meer specifieke punten zal worden ingegaan.

2.1 Algemeen

Zoals bekend ligt het Henschotermeer in een in ecologisch opzicht kwetsbare locatie. Alhoewel dan het meer zelf en de directe omgeving daarvan dan thans geen deel meer uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), thans het Nationaal Natuur Netwerk (NNN), maakte dat daar vroeger wel degelijk een integraal onderdeel van uit (zie in deze o.a. het: 'Streekplan 2005-2015', Kaart: 'Gebieden binnen de Groene Contouren'). Kennelijk heeft men het Henschotermeer en de directe omgeving later uit de EHS/het NNN gehaald teneinde toch bepaalde recreatieve ontwikkelingen mogelijk te maken, althans zo interpreteert de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat.

Hoe dit ook zij, het Henschotermeer kenmerkt zich altijd door een grote mate van natuurrijkheid met slechts een beperkt aantal voorzieningen en waarbij dan het zwemmen, schaatsen of gewoon wandelen in een natuurlijke omgeving centraal stond. Natuurlijk de plas is eind jaren '30 ontstaan t.b.v. de aanleg van de Grebbelinie, maar mede door de vormgeving daarvan ging de plas wel degelijk op in haar natuurlijke omgeving. Weliswaar zijn er dan in de loop van de tijd ook bepaalde voorzieningen gekomen, maar o.i. dus altijd met een relatief laag profiel.

Aangezien de diverse bij het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied betrokken overheden dan voornemens waren de exploitatie van het Henschotermeer stop te zetten, dat ongetwijfeld vanuit bepaalde kostenoverwegingen, is dan in 2015 een: 'Samenwerkingsovereenkomst' tussen het Landgoed Den Treek-Henschoten en de daarbij betrokken overheden overeengekomen, evenals is in 2015 ook een: 'Ontwikkelkader Henschotermeer' vastgesteld.

Na het beëindigen van de exploitatie op 1 januari 2018 door het Recreatieschap Utrechtse Heuvelrug, Vallei- en Kromme Rijngebied is deze dan in handen gekomen van Mooi Meer BV. Mooi Meer B.V. heeft dan in de loop van tijd, zoals ook hiervoor al aangegeven, diverse plannen gepresenteerd. Die plannen zijn dan mede op basis van hetgeen uit de participatie naar voren is gekomen diverse keren aangepast. Zo is dan o.a. besloten de verblijfsrecreatie die in de eerdere plannen nog waren opgenomen eruit te halen, evenals bepaalde ontwikkelingen alleen nog buiten het NNN te laten plaatsvinden. Tegelijkertijd wordt wel vastgehouden aan bepaalde voorstellen, zoals:

- het oprichten van een beheerkantoor met geïntegreerde beheerderswoning;
- een gebouw voor jaarrond horeca en overdekt spelen nabij de ingang;
- een multifunctioneel gebouw (schaapskooi), zij het dat deze ontwikkeling op het grondgebied van de gemeente Utrechtse Heuvelrug zal plaatsvinden;

- een expositieruimte op het eiland;
- een extra brug over het meer aan de westzijde;
- het aanpassen/uitbreiden van de bestaande strandhoreca;

Wel zijn dan reeds ter compensatie in 2019 circa 4500 stuks jonge bomen en struiken aangepant.

En alhoewel het dan door de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. wordt gewaardeerd dat met name de verblijfsrecreatie uit de plannen zijn gehaald, evenals alleen nog bepaalde ontwikkelingen buiten het NNN zullen plaatsvinden, zullen de betreffende plannen o.i. toch naar verwachting tot een grotere druk op de omgeving en dus ook het omringende NNN leiden. Daarbij komt dat bij de gegeven toetsing o.i. toch in onvoldoende mate is rekening gehouden met de ontwikkelingen zoals deze t.a.v. het aangrenzende voormalige kampeerterrein van de NCC zijn voorzien, dus de YMCA, evenals bijvoorbeeld ook m.b.t. het houden van evenementen, hetgeen wel degelijk tot bepaalde cumulatieve effecten aanleiding kan geven.

De kernvraag is dus hoe hier de juiste balans te vinden. Natuurlijk de bezoekersaantallen zullen door het invoeren van een digitale verkoop van tickets kunnen worden gereguleerd, maar met name door het mogelijk maken van een gebouw met 'Jaarrond-horeca', evenals een 'Multifunctioneel gebouw' dat dan kennelijk tevens gebruik kan gaan worden voor evenementen¹, zal de druk over het gehele gebied naar verwachting toch sterk toenemen, dat dus met name ook buiten de periode dat er kan worden gezwommen. Ervaringen elders leren dat juist van nieuwe horeca een enorme aantrekkende werking kan uitgaan, zelfs zodanig dat dat tot de aanleg van extra parkeerterreinen heeft geleid (vergelijk o.a. het Hoge Erf (op het landgoed Pijnenburg), het theehuis Rhijnauwen en ook de Veldkeuken (beide op het landgoed Amelisweerd). Dat geldt dan in vergelijkbare zin m.b.t. de toename van de verkeersdruk, ook al zou dan uit een in die zin uitgevoerde: 'Mobiliteitstoets' naar voren komen dat dat niet het geval is, althans dat het kruispunt Zeisterweg – De Heygraef de door het plan te verwachten toename aan mobiliteit binnen de daartoe gegeven limieten goed zou kunnen afwikkelen, dat met name ook aangezien die mobiliteit is gelimiteerd op basis van het maximum aantal parkeerplaatsen en de daaraan gekoppelde digitale verkoop van parkeer-/toegangskarten.

Als je dan de Inbreng vanuit de participatie beziet dan komt daaruit toch duidelijk de wens naar voren om het Henschotermere eigenlijk zo te houden zoals het ook vroeger was, dus als een meer waar je in een rustige omgeving kunt zwemmen of schaatsen of gewoon van de natuur genieten.

En ook al komt dan uit de in de loop van de tijd uitgevoerde natuuronderzoeken naar voren dat van de beoogde ontwikkelingen geen significant negatieve effecten op het NNN zouden zijn te verwachten, evenals op beschermde soorten, daarbij uiteraard rekening houdend met de in die zin gegeven aanbevelingen, behoudt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dienaangaande toch zo haar twijfels. Dat zeker als je uiteindelijk de negatieve effecten van de ontwikkelingen bij het Henschotermere en die m.b.t. de YMCA in cumulatieve zin beziet. Daarnaast kunnen dus ook van het houden van evenementen en dat dan van een relatief groot aantal wel degelijk ook bepaalde negatieve effecten worden verwacht, dat eveneens in cumulatieve zin. Ook kunnen er o.i. wel degelijk van bepaalde nieuwe ontwikkelingen

¹ Dat 'Multifunctionele gebouw' zal dan niet worden gerealiseerd op het grondgebied van de gemeente Woudenberg, maar op dat van de gemeente Utrechtse Heuvelrug en dus ook geen deel uitmaken van het voorliggende bestemmingsplan.

bepaalde effecten op de mobiliteit worden verwacht, ook al zou ook deze dan zoals ook (net) hiervoor al aangegeven zijn gelimiteerd.

Wel vindt de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. het op zich positief dat er een: 'Beheervisie- en Beheerplan Henschotermeer 2023 - 2032' is opgesteld, zij het dat o.i. daarbij wel ook sterk het accent op de veiligheidsmaatregelen t.b.v. de recreatie is gelegd. Ook is het voor haar de vraag of een dergelijk plan, teneinde bepaalde beheermaatregelen t.b.v. het versterken van de natuur te kunnen waarborgen, dat overigens na bijstelling van het plan, niet ook beter d.m.v. een zogenaamde: 'voorwaardelijke verplichting' in de Voorschriften zou kunnen worden verankerd.

2.2 Specifieke aspecten

Hierbij zullen allereerst de ontwikkelingen zoals het voorliggende bestemmingsplan deze mogelijk wil maken worden getoetst aan de daarvoor relevante toetsingskaders, althans voor zover daar aanleiding toe is. Bij de toetsing zal zoveel mogelijk de inhoudsopgave zoals deze in de Toelichting wordt aangehouden worden gevolgd. Daarnaast zal ook nog bij de Voorschriften en Verbeelding worden stilgestaan.

Hierbij kan in algemene zin wel worden aangegeven dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. het op zich waardeert dat de bouw van nieuwe gebouwen nu wordt beperkt tot bepaalde bouwvlakken, zodat daarbij nu ook zorgvuldig rekening kan worden gehouden met de op een bepaalde plek aanwezige waarden. Wel zal t.g.v. de beoogde ontwikkeling het totale toegestane bouwoppervlakte toenemen, namelijk van 1.063 m² naar 1.500 m² en ook nog een bedrijfswoning met een oppervlakte van 600 m³, met dus zoals ook in algemene zin reeds aangegeven dus wel degelijke ook een hogere druk op de omgeving; in ieder geval ook meer verspreid over het gehele jaar.

Verder kan nog in algemene zin worden aangegeven dat het op zich natuurlijk goed is dat men evenementen tevens via het voorliggende bestemmingsplan wil reguleren, zoals het aantal, maar de vraag blijft toch of men met name grotere evenementen hier wel zou moeten willen, juist ook gezien de kwetsbare omgeving.

2.2.1 Toetsing aan relevante (wettelijke) beleidskaders

2.2.1.1 Rijksbeleid

Ladder van duurzame verstedelijking

Hierbij wordt dan aangegeven dat gegeven ontwikkeling weliswaar overeenkomstig de 'Ladder van duurzame verstedelijking' als een 'stedelijke ontwikkeling' kan worden gezien, maar dat de voor het Henschotermeer beoogde ontwikkeling daarmee gezien de gegeven motivatie niet strijdig moet worden geacht.

Wat betreft het aantonen van de behoefte kan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er op zich in meegaan dat vanwege het toezicht en op zich ook het beheer een 'beheerkantoor en bijbehorende bedrijfswoning' daar een positieve bijdrage aan kan leveren, ook al bestaan er m.b.t. het toezicht thans ook tal van mogelijkheden om dat afstand te kunnen doen. Dus als een dergelijke beheerkantoor en ook bedrijfswoning uiteindelijk ook weer extra op de exploitatiekosten gaan drukken, waardoor er weer andere extra inkomstenbronnen gevonden moeten gaan worden is het de vraag of je daarin moet voorzien. Dat er tevens ook: 'Strand-horeca' wordt aangeboden aan de mensen die naar het meer komen om te recreëren, dat evenwel op een eenvoudige wijze passend bij het natuurlijke

karakter van het gebied, overigens net zoals dat tot op heden ook al het geval is, acht de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. ook passend bij de recreatieve functie die aan het Henschotermeer is toegekend. Wel is het ook hierbij de vraag waar de beoogde uitbreiding van in totaal 150 m²/200 m² (?) van dit gebouw dan op is gebaseerd². Daarentegen is op basis van hetgeen in die zin naar voren wordt gebracht de behoefte aan 'Jaarrond-horeca' en ook het een 'Multifunctioneel gebouw' o.i. onvoldoende aangetoond (zie in deze ook Stap 1 van de ladder), evenals of daar ook niet in het 'binnenstedelijk gebied' zou kunnen worden voorzien (zie in deze ook Stap 2 van de ladder).

Wat betreft het gegeven dat wordt aangegeven dat bepaalde voorzieningen noodzakelijk zijn teneinde tot een sluitende exploitatieniveau te kunnen komen, is het allereerst de vraag of dat m.b.t. de 'Ladder van duurzame verstedelijking' een toetsingscriterium is. Verder is het gewoon zo dat er ook vele zwemplassen zijn met een relatief laag voorzieningenniveau, met dus ook relatief lage exploitatiekosten, zodat o.i. dat geen reden kan zijn om hier bijvoorbeeld de mogelijkheid te bieden voor 'Jaarrond-horeca', evenals het oprichten van een 'Multifunctioneel gebouw'. Ook is het natuurlijk zo dat om de kosten te kunnen dekken er nu juist ook met het heffen van entreegelden en ook parkeergelden er natuurlijk (naar verwachting) een aanzienlijke inkomstenbron is, zodat ook in die zin, zeker als de inrichtings- en exploitatiekosten zo laag mogelijk worden gehouden, er al van een bepaalde balans sprake is.

2.2.1.2 Provinciaal beleid

Zoals ook in de Toelichting aangegeven wordt het Henschotermeer overeenkomstig de: 'Interim Omgevingsverordening 2021' daarbij 'aangemerkt als 'Bovenlokaal dagrecreatieterrein'. Dat betekent o.i. evenwel niet dat zomaar alles kan, want overeenkomstig diezelfde omgevingsverordening wordt ook aan kwetsbare waarden, zoals die van het aanwezige landschap, de natuur en ook de cultuurhistorie wel degelijk een bepaalde bescherming gegeven, waarmede bij toekomstige ontwikkelingen nadrukkelijk rekening dient te worden gehouden.

Landschap

Zoals ook in de Toelichting reeds aangegeven is het Henschotermeer indertijd ontstaan t.g.v. zandwinning voor de aanleg van de zogenaamde Grebbelinie. Daarbij ging het niet om een traditionele zandwinning, maar heeft men tegelijkertijd gekozen ervoor gekozen daarbij wel ook meteen in te spelen op de natuurlijke kwaliteiten die in het gebied aanwezig zijn.

Door juist hier tot een bepaalde schaalvergroting van de recreatie over te gaan zal toch een deel van de rust en stilte die thans op bepaalde dagen en dan in het bijzonder ook gedurende de voorjaars-, de herfst- en ook de winterperiode aanwezig is gaan verdwijnen, hetgeen o.i. toch ook ten koste kan gaan de algehele landschappelijke beleving.

Meer in het bijzonder geldt dit eigenlijk ook voor de aanleg van een 3^e brug, waardoor het vrije uitzicht over het aldaar gelegen deel van het meer toch zal gaan verdwijnen, dat terwijl o.i. ook de noodzaak voor een dergelijke 3^e brug o.i. onvoldoende is aangetoond.

² Daarbij komt dus ook dat nu juist dit gebouw, zoals ook uit het door Buite-Gewoon uitgevoerde natuuronderzoek naar voren, nu net is gelegen aan die zijde van het Henschotermeer waar in het aangrenzende bosperceel nu juist een relatief groot aantal (beschermde) soorten is waargenomen.

Natuur

Wat betreft de natuur en dan in het bijzonder m.b.t. het NNN en ook aanwezige (beschermde) soorten is dan met name door Buite-gewoon een natuurtoets uitgevoerd (zie in deze dus ook het rapport: 'Natuurrapport locatie ontwikkeling Henschotermeer (Buite-gewoon, 2022)' en ook het: 'Aanvullend Natuuronderzoek Henschotermeer (Buite-gewoon, 2023)'). Tevens zijn m.b.t. de mogelijke effecten van stikstof op de op enige afstand gelegen Natura 2000-gebieden ook berekeningen met AERIUS uitgevoerd en waaruit dan naar voren komt dat zowel van de bouwfase, als de gebruiksfase geen stikstofeffecten zijn te verwachten.

Wat hierbij in algemene zin opvalt is dat bij de beschrijving van de diverse effecten dus wel rekening is gehouden met de ontwikkelingen zoals deze voor het Henschotermeer (sec) worden voorzien, maar dat dus niet in cumulatieve zin met die van de beoogde ontwikkeling op het terrein van de NCC en alwaar dan de vestiging van de YMCA wordt beoogd.

Ook wordt vrijwel geen enkele aandacht gegeven aan de gevolgen van evenementen terwijl deze wel degelijk met bepaalde effecten op de natuur gepaard kunnen gaan, zeker als deze met een relatief grote frequentie zullen plaatsvinden.

NNN

De nieuwe ontwikkelingen zijn dan weliswaar nu allen buiten het NNN geprojecteerd, waarbij dan wordt geconcludeerd dat daarvan geen negatieve effecten op het NNN zijn te verwachten, althans als daarbij rekening wordt gehouden met die dienaangaande gegeven aanbevelingen, maar anderzijds kan o.i. niet worden uitgesloten dat er uiteindelijk van de gegeven ontwikkelingen toch negatieve effecten op het NNN zullen uitgaan. Dat met name ook in cumulatieve zin, dus inclusief die m.b.t. de YMCA en ook m.b.t. het bestaan van een relatief groot aantal evenementen.

Bij de toetsing aan het NNN gaat het dan om een 4-tal/6-tal toetsingscriteria, te weten (zie in deze ook de: 'Interim-Omgevingsverordening Provincie Utrecht 2021'):

- Bestaande en potentiële waarden van het systeem, dus (kennelijk) de aanwezigheid van zones met bijzondere ecologische kwaliteit (bijzondere samenhang abiotische en biotische kenmerken, goed ontwikkelde systemen, zoals waardevolle oude boskernen);
- Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van het NNN;
- Aanwezigheid van bijzondere soorten;
- Aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes).

Dat dus naast de criteria als: 'Samenhang' en: 'Oppervlakte'.

Bestaande en potentiële waarden van het systeem

Weliswaar komen er ter plaatse van het Henschotermeer dan geen 'Oude bosgroeiplaatsen' voor, wel komen er opstanden met grove den voor die inmiddels wel degelijk een bepaald natuurlijk karakter kennen.

Gebieden die bepalend zijn voor de aaneengeslotenheid en robuustheid van het NNN
 Zoals ook hiervoor al aangegeven maakte het gehele gebied van het Henschotermeer vroeger een integraal onderdeel uit van het NNN. Weliswaar is het meer en directe omgeving daar op een gegeven moment uitgehaald, maar dat zegt o.i. dus niks over de landschapsecologische functie van het betreffende gebied binnen de totale ecologische structuur van de Heuvelrug en directe omgeving als geheel. Ook gezien de ligging moet aan het gebied van het Henschotermeer o.i. dus wel degelijk een bepaalde functie t.a.v. de

robuustheid en aaneengeslotenheid van de Heuvelrug worden toegekend, waar t.g.v. een bepaalde intensivering dus wel degelijk bepaalde negatieve effecten kunnen uitgaan.

Aanwezigheid van bijzondere soorten

Uit het onderzoek dat gedurende de periode 2016/2018-2022 heeft plaatsgevonden, dat dan de eerste jaren door het Ecologisch adviesbureau Van den Bijtel en later door Buite-Gewoon en waarvan dan in het rapport: 'Natuurrapport locatie ontwikkeling Henschotermeer (Buite-gewoon, 2022)' verslag wordt gegaan, komt dan naar voren dat in het gebied van het Henschotermeer en de directe omgeving toch een relatief groot aantal al dan niet beschermde soorten is waargenomen, zoals diverse vleermuissoorten, de boommarter, de das, het ree, diverse insectensoorten, etc..

Wat betreft de diverse vleermuissoorten wordt dan aangegeven dat er binnen het projectgebied zelf geen verblijfplaatsen van de vleermuis voorkomen, maar dat er wel langs met name de bosranden, dus op de overgang van het strand naar de omringende opgaande bosgebieden wordt gefoerageerd, evenals met name ook ter hoogte van Vak 20 (lees: parkeerplaats P4). Daarnaast dat er ter hoogte van de bredere (bos)paden die door het gebied heen lopen ook vliegroutes lopen. Wel werd bijvoorbeeld ter hoogte van de beukenlaan De Heygraef een kraamverblijfplaats van de rosse vleermuis gevonden, maar deze is dus buiten het projectgebied.

Wat betreft de boommarter is deze dan gedurende de onderzoeksperiode weliswaar niet waargenomen, maar dat wil o.i. niet zeggen dat deze er in het geheel niet voorkomt.

Daar zijn er binnen het aangegeven projectgebied, inclusief dus ook de zone van het YMCA en de daaraan grenzende bosgebied, dus wel ook diverse burchten van de das aangetroffen. Meer in het bijzonder komt met name ook uit het: 'Aanvullende natuuronderzoek Henschotermeer (Buite-gewoon, 2023)' naar voren dat de das zich vanuit de omgeving steeds verder in de richting van het Henschotermeer verplaatst en dat er het gebied van het Henschotermeer en directe omgeving er inmiddels een aantal burchten voorkomt, zij het deels onbewoond en dat in ieder geval een deel van de beboste gedeelten ook als foerageergebied wordt gebruikt. In het bijzonder gaat het dan om de vakken V8, V9, V10, V11, V12 (binnen het projectgebied) en V20 (lees: Parkeervak P4) buiten het projectgebied. Zoals ook in het kader van de: 'Zienswijze SMZ e.o. inzake het Bestemmingsplan YMCA Woudenberg' reeds aangegeven zou zich ook inmiddels een burcht bevinden in het bosgebied direct aangrenzend aan het terrein van de Nederlandse Caravan Club (NCC), hetgeen dan de aanleiding zou zijn daar thans nader ecologisch onderzoek naar te doen.

Verder zijn er dan o.a. burchten van de vos waargenomen, evenals wordt het ree met enige regelmaat waargenomen en dat met name in de thans rustige bosgedeelten aan de westzijde van het Henschotermeer. Ook komt het konijn op diverse plekken voor, dat ook met holten. Ook is indertijd in het noordelijke wat dichtere begroeide deel van het bos een nest van de rode eekhoorn waargenomen, zij het de soort hier als vrijwel afwezig wordt beoordeeld.

Verder zijn ook een aantal grote nesten van roofvogels waargenomen, waaronder van de buizerd en ook zijn bedelende jongen van de ransuilen waargenomen op het eiland, ook al is daar dan geen nest van deze soort aangetroffen.

Wat betreft de reptielen zijn deze alleen in wat verder afgelegen gebieden waargenomen, ondanks dat delen van het plangebied o.a. daarvoor wel degelijk geschikt moeten worden geacht.

Wel zou het aantal koepelnesten van de rode bosmier het afgelopen jaar sterk zijn afgenomen, wat zich gezien de geschiktheid van de diverse er voorkomende biotopen nog niet een, twee, drie laat verklaren

En alhoewel de gegeven ruimtelijk ontwikkelingen dan allen buiten het NNN zijn geprojecteerd, kan o.i. dus toch niet worden uitgesloten dat er door de ontwikkelingen zoals deze op basis van het voorliggende: 'Bestemmingsplan Buitengebied Henschotermeer' nu mogelijk worden gemaakt, evenals die overeenkomstig het: 'Bestemmingsplan YMCA Woudenberg' er toch significante effecten op zullen treden op bijzondere en beschermde soorten die hier dan hun leefgebied hebben en waarvan het leefgebied zich dan weliswaar voor bepaalde soorten in belangrijke mate beperkt tot het NNN, maar dat zich deels ook uitstrekt over dat deel van het projectgebied dat buiten het NNN is gelegen, dus de directe omgeving van het meer.

Zo wil men dus kennelijk ook vanwege de veiligheid al het dode hout/- bomen verwijderen, althans voor zover dat een risico voor de recreanten met zich mee zou brengen, dat terwijl dood hout/dode bomen juist in ecosystemen en dan in het bijzonder ook bosecosystemen een belangrijke functie kunnen vervullen (vergelijk bijvoorbeeld ook het bosreservaat zoals dat recent op het Breeveen m.b.t. de valwind Leersum is ingesteld). Meer in het bijzonder kan daarvan dus o.i. wel degelijk een bepaald negatief effect op het aanwezige bosecosysteem uitgaan, ook al wil men het verwijderen van dood hout/dode bomen dan wel onder ecologische begeleiding laten doen teneinde te voorkomen dat er nesten van holenbroeders, etc., verloren gaan en in die zin er een mogelijke overtreding van de Wet natuurbescherming plaatsvindt.

Weliswaar is het uiteraard goed dat men tegelijkertijd de kwaliteit van het bos, dat o.a. door ter hoogte van de bosranden een bos-mantel-zoom vegetatie te laten ontwikkelen (zie in deze dus met name ook de: 'Beheervisie- en Beheerplan Henschotermeer 2023 - 2032'), evenals ook door een deel van het bos verloven, hetgeen op zich wordt gewaardeerd, zeker ook als wat betreft dat laatste rekening wordt gehouden met de natuurlijke bossuccessie zoals deze op een bepaalde plaats optreedt, maar van het verwijderen van met name dood hout/dode bomen kunnen o.i. dus wel degelijk significant negatieve effecten uitgaan.

Meer in het bijzonder moet o.i. dus niet worden uitgesloten dat met name ook van de uitbreiding van de 'Strand-horeca' zoals deze in het noordwestelijke deel is voorzien een grotere recreatieve uitstraling op het aldaar gelegen aangrenzende bosgebied zal kunnen uitgaan, een bosgebied dat dan wel degelijk deel uitmaakt van het NNN en waaraan thans een bepaalde functie als leefgebied voor diverse (beschermde) soorten kan worden toegekend, zoals dus van de das, het ree en ook de vos (zie in deze dus ook de diverse in die zin uitgevoerde natuuronderzoeken). Aangezien het betreffende bosgebied tevens direct aangrenzend is gelegen aan het gebied alwaar nu net ook de ontwikkeling van het YMCA is beoogd, kan zo o.i. dus wel degelijk van een cumulatief effect op de aldaar aanwezige bijzondere/beschermde soorten sprake zijn.

Daarbij is het dan tevens aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. opgevallen dat men nu juist in de in het noordwestelijk gedeelte van het Henschotermeer voorkomende bosvakken en dan in het bijzonder het betreffende Vak 9 kennelijk wil gebruiken om daar het slib vanuit het meer te storten. O.i. moet dit gezien de relatief voedselarme gronden zoals deze hier

voorkomen uitermate ongewenst worden geacht, ook al zal dit dan mogelijk wel er toe leiden dat het organisch stof gehalte van deze gronden kan worden verhoogd, evenals dus ook de bodemactiviteit, hetgeen wellicht dan weer wel gunstig is voor de das. Maar ervaringen elders leren evenwel dat je dan al snel de groei van nitrofiële soorten, zoals o.a. brandnetel, kunt verwachten, een ontwikkeling die zelfs decennia later nog zichtbaar is (vergelijk o.a. het Zeisterbosch waar in het verleden op bepaalde plekken stadscompost is ingebracht), hetgeen o.i. toch als ongewenst moet worden beschouwd.

Aanwezigheid van essentiële verbindingen (bijvoorbeeld foerageer- en migratieroutes) Zoals ook in de: 'Zienswijze SMZ e.o. inzake het Bestemmingsplan YMCA Woudenberg' reeds aangegeven moet aan het gebied van het Henschotermeer wel degelijk een bepaalde functie als ecologische verbinding voor bepaalde soorten worden toegekend, zoals o.a. naar voren komt uit de meldingen met valwijd (zie in deze dus ook het: 'Onderzoek naar oorzaken valwijd op enkele gemeentewegen gemeente Utrechtse Heuvelrug met handreiking oplossingen (EcoNature, 2017)' en dan in het bijzonder Fig. 1: 'Overzicht valwijd meldingen gemeente Utrechtse Heuvelrug in 2016'). Wel zou hier de uitwisseling tussen diverse gebieden o.i. nog wel verder kunnen worden geoptimaliseerd, dat door o.a. de aanleg van bijvoorbeeld een 'Comfort Animal Tunnels' ter hoogte N-224 en de N-227, zij het natuurlijk wel dat moet worden voorkomen dat door het aanbrengen van wildrasters ook weer de uitwisseling van bepaalde soorten wordt verhinderd.

Verder wil men dan kennelijk met name ook ter zijde van de beide provinciale wegen mogelijk een deel van het bos omvormen naar meer open vegetaties en ook struikheide, dat teneinde het verspreiden van natuurbranden te voorkomen (zie in deze dus met name ook de: 'Beheervisie- en Beheerplan Henschotermeer 2023 – 2032', Hoofdstuk 6.3.4: 'Wensen vanuit brandpreventie en veiligheid'). Ook hierbij zou het o.i. evenwel goed zijn wel degelijk ook de ecologische effecten daarvan in beeld te brengen, dat niet alleen aangezien daardoor de uitstralingseffecten van de betreffende wegen (denk aan geluid en ook licht) nu juist kunnen worden vergroot, maar er mogelijk ook bepaalde effecten op het oversteken van de dieren kunnen optreden en dus op de migratie, althans het goed zou zijn daarmee nadrukkelijk rekening te houden.

Kortom, door de voorgenomen ontwikkelingen kunnen o.i. bepaalde negatieve effecten op het aangrenzende NNN zeker niet bij voorbaat worden uitgesloten, ook al worden dan bepaalde mitigerende maatregelen voorgesteld, zoals het aanbrengen van vleermuisvriendelijke verlichting, etc. (zie in deze dus met name ook het: 'Natuuronderzoek Henschotermeer (Buite-Gewoon, 2022)', Hoofdstuk 8: 'Aanbevelingen').

Beschermde soorten

Aan de effecten van de plannen op beschermde soorten is (net) hiervoor onder het hoofde 'Natuur' en dan onder 'NNN' en vervolgens 'Aanwezigheid van bijzondere soorten' al aandacht gegeven. De conclusie is dan dat negatieve effecten van de gegeven ontwikkelingen op aanwezige beschermde soorten o.i. niet bij voorbaat kunnen worden uitgesloten, zeker niet als je deze in cumulatieve zin beschouwd, dus inclusief de ontwikkelingen zoals deze m.b.t. de YMCA zijn voorzien en ook m.b.t. het toelaten van een relatief groot aantal evenementen.

Bos/bomen

Dan kan o.i. t.g.v. de plannen dus kennelijk niet worden uitgesloten dat daarvoor toch bos/bomen dienen te worden gekapt. Alhoewel dan wordt aangegeven dat er reeds door de aanplant van 4.500 extra bomen in 2019 een bepaalde compensatie heeft plaatsgevonden,

zou het o.i. toch goed zijn als ook exact wordt aangegeven waar t.b.v. bepaalde ontwikkelingen er bos/bomen dienen te verdwijnen, evenals hoe dit dan wordt gecompenseerd, inclusief een bepaalde kwaliteitstoelage, uiteraard voor zover aan de orde.

Verder wil men dan mogelijk een deel van het bos zoals dat langs de N-224 en de N-227 voorkomt omvormen tot een meer open vegetatie (zie in deze dus met name ook de: 'Beheervisie- en Beheerplan Henschotermeer 2023 - 2032', Hoofdstuk 6.3.4: 'Wensen vanuit brandpreventie en veiligheid' en dan meer in het bijzonder ook de betreffende fig. 6: 'Begrenzing functies en aandachtsvelden binnen het projectgebied Henschotermeer', pag. 7), waarover de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dus wel, zoals ook (net) hiervoor al aangegeven, kritisch is. Voor zover dit toch wordt doorgevoerd, zal ook dienaangaande dus wel ook een bepaalde boscompensatie dienen plaats te vinden, zeker als het over grotere oppervlakten gaat.

Beheervisie en -plan

Dan is er dus een 'Beheervisie en -plan 2023-2032' opgesteld. O.i. zou het evenwel goed zijn als dit nader in detail meer zou worden uitgewerkt, dat met name ook in ecologische zin (zie in deze dus met name ook het name ook het: 'Natuuronderzoek Henschotermeer (Buiten-Gewoon, 2022)', Hoofdstuk 8: 'Aanbevelingen'), evenals deze 'Beheervisie en -plan 2023 - 2032' alsnog als 'voorwaardelijke verplichting' in de Voorschriften van het voorliggende bestemmingsplan wordt verankerd, zodat de uitvoering ook echt is geborgd.

2.2.2 Verkeer en parkeren

Aangegeven wordt dat het Henschotermeer zal worden ontsloten via De Heygraeff. Wat betreft het onderzoek naar de verkeersafwikkeling wordt dan verwezen naar een 'worst case', dus het onderzoek uit 2019 en waarbij ook nog rekening werd gehouden met de verblijfsrecreatie (zie in deze dus ook het rapport: 'Update mobiliteitstoets ontwikkelingen Henschotermeer (Accent adviseurs, 2019)').

In het betreffende onderzoeksrapport: 'Update mobiliteitstoets ontwikkelingen Henschotermeer (Accent adviseurs, 2019)' wordt dan aangegeven dat het kruispunt Zeisterweg - De Heygraeff op dit moment feitelijk al overbelast is, maar aangezien de functies die nu worden toegevoegd, zoals de 'Jaarrond-horeca', slechts ondersteunend zijn aan de hoofdfunctie (recreatiemeer) het in die zin de verwachting is dat de piek van bezoekers niet zal toenemen, dat ook aangezien deze zich vanwege die toegevoegde functies juist meer over de dag en verder ook over het jaar zullen spreiden.

Anderzijds is het wel zo, althans zo heeft de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat begrepen, dat hiervan geen daadwerkelijke berekening is gemaakt, aangezien er bijvoorbeeld voor diverse van de nieuw toegevoegd functies, zoals die m.b.t. de 'Jaarrond-horeca' en ook het 'Multifunctionele centrum' er geen zogenaamde CROW-kenngetallen beschikbaar zijn. O.i. neemt dat niet weg dat hiervoor wel degelijk op basis van bepaalde aannames een bepaalde berekening mogelijk moet zijn. Voor zover de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. dat heeft begrepen zijn er immers wel degelijk m.b.t. horeca kenclijfers m.b.t. parkeren, waarvan de verkeersgeneratie weer zou kunnen worden afgeleid.

Verder is het dus de vraag of bij de gegeven verkeersberekeningen wel ook voldoende rekening is gehouden met de verkeersgeneratie die de ontwikkeling van het YMCA met zich meebrengt, evenals ook met het gegeven dat er voor zover bij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. bekend toch ook een bepaalde uitbreiding van de aan het Henschotermeer grenzende

de kampeer-/recreatieterreinen heeft plaatsgevonden, met dus ook een bijkomende verkeersgeneratie.

Wat betreft het parkeren wordt dan aangegeven dat dit door de online kaartverkoop wordt gereguleerd, zodat er t.g.v. de nieuwe functies er niet meer parkeervraag kan ontstaan. In ieder geval is het zo dat er in het bestemmingsplan zelf er geen terreinen zijn aangegeven alwaar dan dient te worden geparkeerd, zodat deze kennelijk niet nader zijn begrensd, evenals ook met een maximum aantal³. Dat zou o.l. dan in ieder geval alsnog dienen plaats te vinden teneinde in die zin tot een bepaalde regulatie te kunnen komen. Daarnaast is het zo dat een bepaalde parkeerlast er wel degelijk ook toe kan leiden dat bezoekers als er onvoldoende parkeerplaatsen zijn dan in de wijdere omgeving naar parkeerplaatsen gaan zoeken, zodat in die zin de nieuwe functies o.l. wel degelijk tot een grotere parkeerdruk en ook navenant grotere verkeersgeneratie kunnen leiden.

2.2.2.3 Milieu

Geluid

Hierbij zijn dan met name ook akoestische berekeningen uitgevoerd m.b.t. de geluidsoverlast van het gebruik van De Heygraaff voor de nieuwe bedrijfswoning, waarbij dan wordt geconcludeerd dat de voorkeursgrenswaarden niet worden overschreden. Wat betreft de gegeven berekening wordt dan aangegeven dat er geen verkeerscijfers beschikbaar zouden zijn voor De Heygraaff en dat in die zin van aannames is uitgegaan, maar de beschikbare verkeerscijfers zijn kennelijk wel ook in de mobiliteitstoets gebruikt.

Duurzaamheid

Hierbij wordt dan aangegeven dat men wil voldoen aan de gemeentelijke eisen, evenals dat men eventueel zonnepanelen wil plaatsen boven de parkeerplaatsen, maar o.l. zou het goed zijn ook verdergaande kansen aan te geven, zoals die m.b.t. natuurinclusief bouwen (zie in deze dus o.a. ook het: 'Natuuronderzoek locatieontwikkeling Henschotermeer', Hoofdstuk 8: 'Aanbevelingen').

2.2.2.4 Natuur

Hierop is hiervoor al uitgebreid stilgestaan en wel in het Hoofdstuk 2.2.1.2: 'Provinciaal beleid' en dan onder het hoofdje: 'Natuur'.

2.2.3 Voorschriften en verbeelding

Verbeelding

Allereerst is het dan aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. opgevallen dat de plangrenzen niet het domein van het hele Henschotermeer betreffen, maar alleen het meer en de directe omgeving daarvan, dus de stranden, etc.. Wellicht zou het goed zijn de grenzen gewoon daar te leggen waar de huidige grenzen zijn.

Ook zou men kunnen overwegen om de ontwikkelingen voor Henschotermeer (sec) en die t.a.v. de YMCA alsnog in één bestemmingsplan te verankeren, zoals dat ook eerder werd beoogd (zie in deze dus ook de gezamenlijke: 'Gebiedsvisie Henschotermeer

³ Uiteraard is het aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. bekend dat een deel van de betreffende parkeerplaatsen zijn gelegen buiten de planregeling voor het voorliggende bestemmingsplan, namelijk op het grondgebied van de gemeente Utrechtse Heuvelrug, maar dan nog was het o.l. goed geweest hiervan een totaal overzicht te geven.

(Henschotermeeer et al, 2021)"). Daardoor is o.i. ook een betere inschatting van de cumulatieve effecten van beide ontwikkelingen op de natuur te maken.

Verder val het dan op dat toch relatief ruime 'bouwvlakken' zijn aangegeven. In die zin is het dan de vraag of deze niet veel meer op maat zouden moeten ingetekend, dat uiteraard ook rekening houdend met ter plaatse aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie.

Meer in het bijzonder is het dus zo dat bij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o., zoals ook uit het voorgaande kan worden afgeleid, er toch overwegende bezwaren zijn tegen de 'Jaarrond/zelfstandige-horeca', evenals ook het 'Multifunctionele gebouw', zij het dat dat laatste dan is gesitueerd ter plaatse van het: 'Bestemmingsplan Maarn Buitengebied'. Ook is het de vraag wat de noodzaak is om de 'Strand- horeca' uit te breiden met 150 m2/200 m2 (?) naar 350 m2, evenals aldaar een gebouw van 2 verdiepingen mogelijk te maken, want met een relatief kleinschalige strandhoreca passend bij de natuurlijke omgeving zou o.i. toch ook eenvoudig kunnen worden ontstaan. Dat ook om bepaalde uitstralingseffecten naar de (wijdere) omgeving te kunnen voorkomen.

Verder zou het dus goed zijn als ook op de Verbeelding wordt aangegeven alwaar parkeren is toegestaan, evenals met het maximum aantal parkeerplaatsen, dat ook om dit goed te kunnen reguleren.

Voorschriften

Parkeren

Zoals ook hiervoor al aangegeven zou het goed zijn als binnen de: 'Bestemming Recreatie' ook zou worden aangegeven alwaar dan het parkeren dient plaats te vinden, evenals het maximum aantal parkeerplaatsen m.b.t. betreffende parkeerplaats, zodat in die zin daadwerkelijk een bepaalde regulering kan plaatsvinden.

Evenementen

Dan is dus alsnog het houden van evenementen gereguleerd (zie in deze dus ook het betreffende Art. 3.1.4: 'Evenementen') en waarbij dan jaarlijks voor 20 dagen per jaar een evenement mag plaatsvinden, dat ook na de zonsoudergang, zij het tot uiterlijk 23 uur. Verder is kennelijk ook een 3-daags evenement toegestaan. Weliswaar is het type evenement dan omschreven onder de begripsbepalingen, maar dat is o.i. zeer ruim.

Juist ook gezien de ter plaatse van het Henschotermeeer aanwezige waarden van natuur en landschap is de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. met name ook over het toestaan van evenementen heel kritisch. Natuurlijk als het gaat om activiteiten die ook echt passen bij de recreatieve functie van het meer, dan wil je dit ook niet helemaal uitsluiten, maar dan wel onder zeer strikte voorwaarden, zoals niet tijdens het broedseizoen, niet ter zijde kwetsbare (bos)gedeelten (vergelijk dus ook de bepalingen van Wet Natuurbescherming en dan in het bijzonder die t.a.v. Soortsbescherming), voldoende mitigerende maatregelen, etc.. Dus lijkt het ons goed samen met de 'stakeholders' te bezien wat dan eventueel wel aanvaardbaar moet worden geacht, evenals onder welke voorwaarden dan, zoals het maximum aantal bezoekers, etc..

Dan is dus ook een: 'Beheervisie en beheerplan Henschotermeeer 2023 – 2032' opgesteld, dat mede ook om aan de natuur een kwaliteitsimpuls te kunnen geven. In die zin zou het o.i. dus goed zijn als een dergelijk plan als een 'voorwaardelijke verplichting' aan de gegeven

ontwikkelingen wordt gebonden, zodat de gegeven maatregelen, die o.i. nog wel verder dienen te worden uitgewerkt, ook in planologische zin worden geborgd.

Dan is er met name t.a.v. de gebouwen ook een afwijkingpercentages van 15 % opgenomen (zie in deze ook de: 'Voorschriften', Art. 3.3.1: 'Vergroten bebouingsoppervlakte gebouwen en overkappingen'), hetgeen een aanzienlijke vergroting met zich kan brengen, ook al is dat dan onder bepaalde voorwaarden. Standaard is evenwel 10%, waarbij de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. er een voorstander van is dat dit, zeker als het gaat om gebieden die in de natuur zijn gelegen, maximaal 2 % zou moeten zijn.

Ook wordt onder het toestaan van bouwactiviteiten en dan in het bijzonder m.b.t. effecten stikstof een relatie gelegd met de 'bouwactiviteiten van het YMCA', maar het is aan de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. toch niet geheel duidelijk wat daarmee wordt bedoelt.

3. Conclusie

Met het voorliggende bestemmingsplan wil men dan ruimte bieden om de plannen van Mooi Meer in planologische zin mogelijk te maken, dat kennelijk ook om tot een gezonde exploitatie te kunnen komen.

Op basis van hetgeen hiervoor naar voren is gebracht zal het duidelijk zijn dat de Stichting Milieuzorg Zeist e.o. zeer kritisch staat tegenover bepaalde delen van de plannen en dan in het bijzonder het mogelijk maken van de 'Jaarrond/zelfstandige-horeca' en ook het 'Multifunctioneel gebouw', ook al maakt dat laatste gebouw dan geen deel uit van het voorliggende bestemmingsplan, evenals het uitbreiden van de 'Strand-horeca'. Dat ook gezien de verwachten gevolgen voor de in het gebied aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie.

Dus op naar een mooi meer, maar dan wel met meer respect voor de aanwezige waarden van natuur, landschap en cultuurhistorie.

Hoogachtend,

